

Den nuværende uddannelsesklipekortordning for mindre virksomheder forbedres ved at lempe på restriktionerne, så flere virksomheder får gavn af ordningen.

For at forhindre den konkurrenceforvriddning, der finder sted mellem etablerede virksomheder og virksomheder, der modtager etableringsydelse, foreslås etablerings- og igangsætterydelsen afskaffet.

Det her er blot en del af de initiativer, Det Konservative Folkeparti foreslår for at få gang i de mindre virksomheder. Vi har inden for det sidste halve år i Folketinget og i medierne set og modtaget et hav af rapporter, redegørelser og oplæg fra erhvervsministeren. Nu er tiden kommet til, at erhvervsministeren i stedet må fremlægge konkrete lovinitiativer, så man kan se, at alt det her faktisk fører til noget.

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

SF har gennem snart mange år forsøgt at sætte spørgsmålet om den lave iværksætterrate på dagsordenen her i Folketinget. Vi har rejst debatter og er kommet med forslag til lettelse af iværksætternes situation. Intet af det, vi har foreslået, er blevet vedtaget. Men efterhånden har vi da opnået, at mangel på iværksættere er blevet et politisk diskussionsemne.

Nu er vi nået så langt, at højrefløjen her i Tinget sætter iværksætternes situation på dagsordenen – så har vi trods alt nået noget. Desværre er højrefløjens forklaringer på den lave iværksætterrate mere båret af omsorg for de allerede etablerede end for de endnu ikke etablerede. Men det er der ingen grund til at undre sig over. Det er højrefløjens natur.

Således gør højrefløjen et stort nummer ud af omkostningssituationen. Sandheden er, at erhvervslivets omkostninger i Danmark hører til blandt de laveste i de lande, vi normalt sammenligner os med. Det er karakteristisk, at da Erhvervsudvalget i fjor besøgte en række erhvervsvirksomheder, var det eneste, de beklagede sig over, kronekursen. I et markedssamfund er en høj kronekurs netop udtryk for lave omkostninger og gunstige erhvervsforhold i øvrigt. Dette bekræftes også af, at erhvervslivets overskud er rekordagtig højt.

En anden af højrefløjens forklaringer på den lave iværksætterrate er, at det offentlige tager jobbene. Angiveligt skulle det hjælpe på iværksætternes situation, hvis det offentlige udlitterede mere. Heller ikke denne forklaring holder for en nærmere prøve. Det er naturligvis rigtigt,

at nogle malermestre ville få en større omsætning, hvis ingen kommuner havde egne malere. Men for den almindelige iværksætter og især den højteknologiske iværksætter, som alle forventer sig så meget af, ville det være fuldstændig uden betydning.

Så er der en tredje forklaring: Danmark har mistet iværksætterkulturen, vi er blevet en nation af lønmodtagere. Forklaringen bygger på sociologiske undersøgelser af forskellige befolkningsgruppers kultur. Denne forklaring har noget på sig. Der er ingen tvivl om, at der tidligere var en større forståelse for det at være selvstændig erhvervsdrivende. Der er heller ingen tvivl om, at Danmark er nået længere ad dette spor end en række sydeuropæiske lande.

Til gengæld skal man tage følgeslutningen med stort forbehold. Det er nemlig blevet moderne at beskyldte undervisningssystemet for at ødelægge iværksætterånden. Beviset er angiveligt, at jo længere uddannelse folk har, jo mindre motiveret er de for at starte for sig selv. Den alternative forklaring: at folk har lettere ved at finde et spændende, vellønnet job, jo længere uddannelse de har, overses åbenbart.

Fra SF's side synes vi, at det kan være fornuftigt at indbygge flere iværksætterelementer i uddannelsessystemet. Det kan være fornuftigt at lade skolebørn møde selvstændige erhvervsdrivende i større omfang end i dag, og det kan være fornuftigt at indføre iværksætterkurser på nogle videregående uddannelser. Men vi adværer mod at tro, at uddannelsessystemet kan løse det fundamentale problem.

Denne tankegang er grundlæggende stalinistisk. Da Josef Stalin opdagede, at det system, han opbyggede, ikke passede til menneskene, satte han undervisningssystemet til at skabe det socialistiske menneske. Det gik ikke særlig godt. Det er altid klogere at skabe systemer, som passer til mennesker, end at forsøge at lave mennesker om, så de passer til systemet.

Sagen er nemlig, at årsagen til den lave iværksætterrate er helt enkel: Det er blevet for svært at være iværksætter. Det er ikke blevet sværere at være selvstændig. Det er snarere lettere end tidligere, lettere end i sammenlignelige lande. Men indgangen til en tilværelse som selvstændig er blevet sværere. Samtidig har samfundsudviklingen og fagforeningerne opnået, at det er blevet bedre end tidligere at være lønmodtager. Derfor er der flere og flere, der lægger drømmen om at starte egen virksomhed på hylden og indstiller sig på et liv som lønmodtager.